

II

(Ανακοινώσεις)

ΚΟΙΝΕΣ ΔΗΛΩΣΕΙΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ευρωπαϊκή διακήρυξη σχετικά με τα ψηφιακά δικαιώματα και τις ψηφιακές αρχές για την ψηφιακή δεκαετία

(2023/C 23/01)

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και η Επιτροπή προβαίνουν επίσημα στην ακόλουθη κοινή διακήρυξη σχετικά με τα ψηφιακά δικαιώματα και τις ψηφιακές αρχές για την ψηφιακή δεκαετία

Προοίμιο

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- Η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) αποτελεί μια «Ένωση αξιών», όπως κατοχυρώνεται στο άρθρο 2 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, η οποία βασίζεται στον σεβασμό της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της ισότητας, του κράτους δικαίου και στον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων των προσώπων που ανήκουν σε μειονότητες. Επιπροσθέτως, σύμφωνα με τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η ΕΕ εδράζεται στις αδιαίρετες και οικουμενικές αξίες της αξιοπρέπειας του ανθρώπου, της ελευθερίας, της ισότητας και της αλληλεγγύης. Ο Χάρτης επιβεβαιώνει επίσης τα δικαιώματα που απορρέουν ιδίως από τις κοινές διεθνείς υποχρεώσεις των κρατών μελών.
- Ο ψηφιακός μετασχηματισμός επηρεάζει όλες τις πτυχές της ανθρώπινης ζωής. Προσφέρει σημαντικές ευκαιρίες για καλύτερη ποιότητα ζωής, οικονομική ανάπτυξη και βιωσιμότητα.
- Ο ψηφιακός μετασχηματισμός παρουσιάζει εξάλλου προκλήσεις για τις δημοκρατικές κοινωνίες μας, για τις οικονομίες μας και για τα άτομα. Με την επιτάχυνση του ψηφιακού μετασχηματισμού, ήρθε η ώρα η ΕΕ να διευκρινίσει τον τρόπο με τον οποίον οι αξίες και τα θεμελιώδη δικαιώματά της που εφαρμόζονται εκτός διαδικτύου θα πρέπει να εφαρμοστούν στο ψηφιακό περιβάλλον. Ο ψηφιακός μετασχηματισμός δεν θα πρέπει να συνεπάγεται υποβάθμιση των δικαιωμάτων. Ό,τι είναι παράνομο εκτός διαδικτύου είναι παράνομο και στο διαδίκτυο. Η παρούσα διακήρυξη δεν θίγει τις «πολιτικές εκτός διαδικτύου», όπως η πρόσβαση σε βασικές δημόσιες υπηρεσίες εκτός διαδικτύου.
- Το Κοινοβούλιο έχει ζητήσει επανειλημμένα να θεσπιστούν δεοντολογικές αρχές που θα διέπουν την προσέγγιση της ΕΕ όσον αφορά τον ψηφιακό μετασχηματισμό και θα διασφαλίζουν την πλήρη συμμόρφωση με θεμελιώδη δικαιώματα, όπως η προστασία των δεδομένων, το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή, η απαγόρευση των διακρίσεων και η ισότητα των φύλων, καθώς και με αρχές όπως η προστασία των καταναλωτών, η τεχνολογική ουδετερότητα και η ουδετερότητα δικτύου, η αξιοπιστία και η συμπεριληπτικότητα. Έχει επίσης ζητήσει να ενισχυθεί η προστασία των δικαιωμάτων των χρηστών στο ψηφιακό περιβάλλον, καθώς και των δικαιωμάτων των εργαζομένων και του δικαιώματος στην αποσύνδεση⁽¹⁾.

(¹) 2020/2216(INI), 2020/2018(INL), 2020/2019(INL), 2020/2022(INI), 2020/2012(INL), 2020/2014(INL), 2020/2015(INI), 2020/2017(INI), 2019/2186(INI), 2019/2181(INL), 2022/2266(INI)

- (5) Βασιζόμενα σε προηγούμενες πρωτοβουλίες, όπως η «Δήλωση του Τάλιν για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση» και η «Διακήρυξη του Βερολίνου για την ψηφιακή κοινωνία και την ψηφιακή διακυβέρνηση με βάση τις αξίες», τα κράτη μέλη ζήτησαν, μέσω της «Δήλωσης της Λισαβόνας — Ψηφιακή δημοκρατία με σκοπό», να καθιερωθεί ένα μοντέλο ψηφιακού μετασχηματισμού που θα ενισχύει την ανθρώπινη διάσταση του ψηφιακού οικοσυστήματος με πυρήνα την ψηφιακή ενιαία αγορά. Τα κράτη μέλη έχουν ζητήσει ένα μοντέλο ψηφιακού μετασχηματισμού που θα διασφαλίζει ότι η τεχνολογία συμβάλλει στην κάλυψη της ανάγκης να αναληφθεί δράση για το κλίμα και να προστατευθεί το περιβάλλον.
- (6) Το όραμα της ΕΕ για τον ψηφιακό μετασχηματισμό θέτει τους ανθρώπους στο επίκεντρο, ενισχύει τη θέση των ατόμων και προωθεί τις καινοτόμες επιχειρήσεις. Η απόφαση για το «πρόγραμμα πολιτικής για την ψηφιακή δεκαετία 2030» καθορίζει τους συγκεκριμένους ψηφιακούς στόχους με βάση τέσσερα βασικά σημεία (ψηφιακές δεξιότητες, ψηφιακές υποδομές, ψηφιοποίηση των επιχειρήσεων και των δημόσιων υπηρεσιών). Η πορεία της ΕΕ προς τον ψηφιακό μετασχηματισμό των κοινωνιών και της οικονομίας μας περιλαμβάνει ειδικότερα την ανοιχτή ψηφιακή κυριαρχία, τον σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων, του κράτους δικαίου και της δημοκρατίας, την ένταξη, την προσβασιμότητα, την ισότητα, τη βιωσιμότητα, την ανθεκτικότητα, την ασφάλεια, τη βελτίωση της ποιότητας ζωής, τη διαθεσιμότητα υπηρεσιών και τον σεβασμό των δικαιωμάτων και των προσδοκιών κάθε ανθρώπου. Θα πρέπει να συμβάλλει σε μια δυναμική, αποδοτική ως προς τη χρήση των πόρων και δίκαιη οικονομία και κοινωνία στην ΕΕ.
- (7) Η παρούσα διακήρυξη περιγράφει κοινές πολιτικές προθέσεις και δεσμεύσεις και υπενθυμίζει τα σημαντικότερα δικαιώματα στο πλαίσιο του ψηφιακού μετασχηματισμού. Η διακήρυξη θα πρέπει επίσης να καθοδηγεί τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής κατά τον προβληματισμό τους σχετικά με το όραμά τους για τον ψηφιακό μετασχηματισμό: ένας ψηφιακός μετασχηματισμός με επίκεντρο τον άνθρωπο· που στηρίζει την αλληλεγγύη και την ένταξη, μέσω της συνδεσιμότητας, της ψηφιακής εκπαίδευσης και κατάρτισης και των ψηφιακών δεξιοτήτων, των δικαιων και πρόσφορων συνθηκών εργασίας καθώς και της πρόσβασης σε ψηφιακές δημόσιες υπηρεσίες στο διαδίκτυο· που τονίζει τη σημασία της ελευθερίας επιλογής σε ό,τι αφορά τις αλληλεπιδράσεις με τους αλγόριθμους και τα συστήματα τεχνητής νοημοσύνης σε ένα δίκαιο ψηφιακό περιβάλλον· που προωθεί τη συμμετοχή στον ψηφιακό δημόσιο χώρο· που αυξάνει την ασφάλεια, την προστασία και την ενδυνάμωση στο ψηφιακό περιβάλλον, ιδίως για τα παιδιά και τους νέους, ενώ παράλληλα διασφαλίζει την ιδιωτική ζωή και τον έλεγχο που ασκούν τα άτομα επί των δεδομένων· που προάγει τη βιωσιμότητα. Τα διάφορα κεφάλαια της παρούσας διακήρυξης θα πρέπει να αποτελούν ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο αναφοράς και να μην διαβάζονται μεμονωμένα.
- (8) Η διακήρυξη αυτή θα πρέπει επίσης να χρησιμεύει ως σημείο αναφοράς για τις επιχειρήσεις και άλλους σχετικούς φορείς κατά την ανάπτυξη και την εφαρμογή νέων τεχνολογιών. Η προώθηση της έρευνας και της καινοτομίας είναι σημαντική εν προκειμένω. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει επίσης να δοθεί στις ΜΜΕ και τις νεοφυείς επιχειρήσεις.
- (9) Η δημοκρατική λειτουργία της ψηφιακής κοινωνίας και οικονομίας θα πρέπει να ενισχυθεί περαιτέρω, με πλήρη σεβασμό του κράτους δικαίου, των αποτελεσματικών μέσων έννομης προστασίας και της επιβολής του νόμου. Η παρούσα διακήρυξη δεν θίγει τους νόμιμους περιορισμούς στην άσκηση δικαιωμάτων, προκειμένου να τα συμβιβάσει με την άσκηση άλλων δικαιωμάτων, ή τους αναγκαίους και αναλογικούς περιορισμούς προς το δημόσιο συμφέρον.
- (10) Η παρούσα διακήρυξη βασίζεται κυρίως στο πρωτογενές δίκαιο της ΕΕ, ιδίως τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και στο παράγωγο δίκαιο και τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Βασίζεται επίσης στον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων και λειτουργεί συμπληρωματικά προς αυτόν. Έχει δηλωτικό χαρακτήρα και, ως εκ τούτου, δεν επηρεάζει το περιεχόμενο των νομικών κανόνων ή την εφαρμογή τους.
- (11) Η ΕΕ θα πρέπει να προωθεί τη διακήρυξη στις σχέσεις της με άλλους διεθνείς οργανισμούς και τρίτες χώρες, μεταξύ άλλων αποτυπώνοντας τα εν λόγω δικαιώματα και αρχές στις εμπορικές σχέσεις της, με τη φιλοδοξία ότι οι αρχές θα καθοδηγήσουν τους διεθνείς εταίρους προς έναν ψηφιακό μετασχηματισμό που θέτει στο επίκεντρο τους ανθρώπους και τα οικονομικά ανθρώπινα δικαιώματα σε ολόκληρο τον κόσμο. Η διακήρυξη θα πρέπει ειδικότερα να χρησιμεύει ως σημείο αναφοράς για δραστηριότητες στο πλαίσιο διεθνών οργανισμών, όπως η υλοποίηση της Ατζέντας του 2030 για τη βιώσιμη ανάπτυξη, καθώς και η πολυσυμμετοχική προσέγγιση της διακυβέρνησης του διαδικτύου.

- (12) Η προώθηση και η εφαρμογή της διακήρυξης αποτελούν κοινή πολιτική δέσμευση και ευθύνη της ΕΕ και των κρατών μελών της στο πλαίσιο των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους και σε πλήρη συμμόρφωση με το δίκαιο της ΕΕ. Η Επιτροπή θα υποβάλλει τακτικά εκθέσεις στο Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την πρόοδο που σημειώνεται. Τα κράτη μέλη και η Επιτροπή θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις ψηφιακές αρχές και τα ψηφιακά δικαιώματα που ορίζονται στην παρούσα διακήρυξη στο πλαίσιο της συνεργασίας τους με σκοπό την επίτευξη των γενικών στόχων που καθορίζονται στην απόφαση για το «πρόγραμμα πολιτικής για την ψηφιακή δεκαετία 2030».

Διακήρυξη σχετικά με τα ψηφιακά δικαιώματα και τις ψηφιακές αρχές για την ψηφιακή δεκαετία

Στόχος μας είναι να προωθήσουμε έναν ευρωπαϊκό τρόπο ψηφιακού μετασχηματισμού που θέτει τους ανθρώπους στο επίκεντρο, με βάση τις ευρωπαϊκές αξίες και τα θεμελιώδη δικαιώματα της ΕΕ, επιβεβαιώνοντας τα οικονομικά ανθρώπινα δικαιώματα και προς όφελος όλων των απόρων, των επιχειρήσεων και της κοινωνίας στο σύνολό της.

Ως εκ τούτου, διακηρύσσουμε τα ακόλουθα:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ I

Ψηφιακός μετασχηματισμός με επίκεντρο τους ανθρώπους

1. Οι άνθρωποι βρίσκονται στο επίκεντρο του ψηφιακού μετασχηματισμού στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η τεχνολογία θα πρέπει να υπηρετεί και να ωφελεί όλους τους ανθρώπους που ζουν στην ΕΕ και να τους δίνει τη δυνατότητα να εκπληρώνουν τις προσδοκίες τους, με πλήρη ασφάλεια και σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων τους.

Δεσμευόμαστε:

- a) να ενισχύουμε το δημοκρατικό πλαίσιο για έναν ψηφιακό μετασχηματισμό που ωφελεί όλες και όλους και βελτιώνει τη ζωή όλων όσοι ζουν στην ΕΕ·
- b) να λαμβάνουμε τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλίζουμε ότι οι αξίες της ΕΕ και τα ατομικά δικαιώματα, όπως αναγνωρίζονται από το δίκαιο της ΕΕ, γίνονται σεβαστά τόσο στο διαδίκτυο όσο και εκτός διαδικτύου·
- c) να ενθαρρύνουμε και να διασφαλίζουμε υπεύθυνη και επιμελή δράση εκ μέρους όλων των φορέων, δημόσιων και ιδιωτικών, στο ψηφιακό περιβάλλον·
- d) να προωθούμε ενεργά το όραμα αυτό του ψηφιακού μετασχηματισμού, μεταξύ άλλων και στις διεθνείς μας σχέσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

Αλληλεγγύη και ένταξη

2. Η τεχνολογία θα πρέπει να χρησιμοποιείται για να ενώνει και όχι για να διχάζει τους ανθρώπους. Ο ψηφιακός μετασχηματισμός θα πρέπει να συμβάλλει σε μια δίκαιη και συμπεριληπτική κοινωνία και οικονομία στην ΕΕ.

Δεσμευόμαστε:

- a) να διασφαλίζουμε ότι ο σχεδιασμός, η ανάπτυξη, η εφαρμογή και η χρήση τεχνολογικών λύσεων σέβονται τα θεμελιώδη δικαιώματα, καθιστούν δυνατή την άσκησή τους και προωθούν την αλληλεγγύη και την ένταξη·
- b) να επιδιώκουμε έναν ψηφιακό μετασχηματισμό που δεν αφήνει κανέναν στο περιθώριο. Ο ψηφιακός μετασχηματισμός θα πρέπει να ωφελεί όλες και όλους, να επιτυγχάνει έμφυλη ισορροπία και να περιλαμβάνει ιδίως τους ηλικιωμένους, τους κατοίκους αγροτικών περιοχών, τα άτομα με αναπηρία ή τα περιθωριοποιημένα και ευάλωτα άτομα ή τα άτομα που στερούνται τα δικαιώματά τους και όσους ενεργούν για λογαριασμό τους. Θα πρέπει επίσης να προωθεί την πολιτιστική και γλωσσική πολυμορφία·
- c) να αναπτύσσουμε κατάλληλα πλαίσια ώστε όλοι οι παράγοντες της αγοράς που επωφελούνται από τον ψηφιακό μετασχηματισμό να αναλαμβάνουν τις κοινωνικές ευθύνες τους και να συμβάλλουν με δίκαιο και αναλογικό τρόπο στο κόστος των δημόσιων αγαθών, υπηρεσιών και υποδομών, προς όφελος όλων όσοι ζουν στην ΕΕ.

Συνδεσιμότητα

3. Κάθε άνθρωπος, οπουδήποτε και αν βρίσκεται στην ΕΕ, θα πρέπει να έχει πρόσβαση σε οικονομικά προσιτή ψηφιακή συνδεσιμότητα υψηλής ταχύτητας.

Δεσμευόμαστε:

- a) να διασφαλίζουμε την πρόσβαση σε συνδεσιμότητα υψηλής ποιότητας, με διαθέσιμη πρόσβαση στο διαδίκτυο, για όλους και όλες, οπουδήποτε και αν βρίσκονται στην ΕΕ, μεταξύ άλλων για τα άτομα με χαμηλό εισόδημα·

- b) να μεριμνούμε για την προστασία και την προώθηση ενός ουδέτερου και ανοικτού διαδικτύου, όπου το περιεχόμενο, οι υπηρεσίες και οι εφαρμογές δεν φράσσονται ή υποβαθμίζονται αδικαιολόγητα.

Ψηφιακή εκπαίδευση και κατάρτιση και ψηφιακές δεξιότητες

4. Κάθε άνθρωπος έχει δικαίωμα στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και τη διά βίου μάθηση και θα πρέπει να είναι σε θέση να αποκτήσει όλες τις βασικές και προηγμένες ψηφιακές δεξιότητες.

Δεσμευόμαστε:

- a) να προάγουμε την ψηφιακή εκπαίδευση και κατάρτιση υψηλής ποιότητας, μεταξύ άλλων με σκοπό τη γεφύρωση του ψηφιακού χάσματος μεταξύ των φύλων·
- b) να στηρίζουμε τις προσπάθειες που επιτρέπουν στους εκπαιδευόμενους και τους εκπαιδευτικούς να αποκτούν και να μοιράζονται τις απαραίτητες ψηφιακές δεξιότητες και ικανότητες, οι οποίες συμπεριλαμβάνουν την παιδεία στα μέσα ενημέρωσης και την κριτική σκέψη, ώστε να συμμετέχουν ενεργά στην οικονομία, την κοινωνία και τις δημοκρατικές διαδικασίες·
- c) να προωθούμε και να στηρίζουμε τις προσπάθειες για τον εξοπλισμό όλων των ιδρυμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης με ψηφιακή συνδεσιμότητα και ψηφιακές υποδομές και εργαλεία·
- d) να δώσουμε σε όλες και όλους τη δυνατότητα να προσαρμοστούν στις αλλαγές που επιφέρει η ψηφιοποίηση της εργασίας μέσω της αναβάθμισης των δεξιοτήτων και της επανειδίκευσης.

Δίκαιες και πρόσφορες συνθήκες εργασίας

5. Κάθε άνθρωπος έχει δικαίωμα σε δίκαιες, πρόσφορες, υγιεινές και ασφαλείς συνθήκες εργασίας και σε κατάλληλη προστασία στο ψηφιακό περιβάλλον, όπως και στον πραγματικό χώρο εργασίας, ανεξάρτητα από το καθεστώς, τον τρόπο και τη διάρκεια της απασχόλησής του.
6. Οι συνδικαλιστικές οργανώσεις και οι ενώσεις εργοδοτών διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στον ψηφιακό μετασχηματισμό, κυρίως όσον αφορά τον ορισμό των δικαιων και πρόσφορων συνθηκών εργασίας, μεταξύ άλλων σε σχέση με τη χρήση ψηφιακών εργαλείων στην εργασία.

Δεσμευόμαστε:

- a) να μεριμνούμε ώστε όλοι και όλες να είναι σε θέση να αποσυνδέονται και να διαθέτουν εγγυήσεις για την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής στο ψηφιακό περιβάλλον·
- b) να διασφαλίζουμε ότι, στο εργασιακό περιβάλλον, τα ψηφιακά εργαλεία δεν θέτουν με κανέναν τρόπο σε κίνδυνο τη σωματική και ψυχική υγεία των εργαζομένων·
- c) να εξασφαλίζουμε τον σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων των εργαζομένων στο ψηφιακό περιβάλλον, στα οποία συμπεριλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή και το δικαίωμα του συνεταιρίζεσθαι, το δικαίωμα συλλογικής διαπραγμάτευσης και δράσης, καθώς και η προστασία από παράνομη και αδικαιολόγητη παρακολούθηση·
- d) να μεριμνούμε ώστε η τεχνητή νοημοσύνη στον χώρο εργασίας να χρησιμοποιείται με διαφάνεια και με προσέγγιση βάσει κινδύνου και ώστε να λαμβάνονται ανάλογα μέτρα πρόληψης για τη διατήρηση ασφαλούς και υγιούς εργασιακού περιβάλλοντος·
- e) να εξασφαλίζουμε ειδικότερα ότι η ανθρώπινη εποπτεία είναι εγγυημένη σε σημαντικές αποφάσεις που επηρεάζουν τους εργαζομένους και ότι οι εργαζόμενοι είναι γενικά ενημερωμένοι ότι αλληλεπιδρούν με συστήματα τεχνητής νοημοσύνης.

Ψηφιακές δημόσιες υπηρεσίες στο διαδίκτυο

7. Κάθε άνθρωπος θα πρέπει να έχει πρόσβαση στο διαδίκτυο σε βασικές δημόσιες υπηρεσίες στην ΕΕ. Δεν πρέπει να ζητείται από κανέναν να παρέχει δεδομένα συχνότερα από ό,τι είναι αναγκαίο κατά την πρόσβαση σε ψηφιακές δημόσιες υπηρεσίες και κατά τη χρήση τους.

Δεσμευόμαστε:

- a) να μεριμνούμε ώστε όσοι και όσες ζουν στην ΕΕ να έχουν τη δυνατότητα χρήσης προσβάσιμης, προαιρετικής, ασφαλούς και αξιόπιστης ψηφιακής ταυτότητας που παρέχει πρόσβαση σε ευρύ φάσμα επιγραμμικών υπηρεσιών·
- b) να εξασφαλίζουμε την ευρεία προσβασιμότητα και την περαιτέρω χρήση πληροφοριών του δημόσιου τομέα·
- c) να διευκολύνουμε και να στηρίζουμε την απρόσκοπτη, ασφαλή και διαλειτουργική πρόσβαση σε ολόκληρη την ΕΕ σε ψηφιακές δημόσιες υπηρεσίες που έχουν σχεδιαστεί για να καλύπτουν αποτελεσματικά τις ανάγκες των ανθρώπων, συμπεριλαμβανομένων ιδίως των ψηφιακών υπηρεσιών υγείας και περιθάλψης, και ειδικότερα της πρόσβασης σε ηλεκτρονικά μητρώα υγείας.

ΚΕΦΆΛΛΑΙΟ ΙΙΙ

Ελευθερία επιλογής**Αλληλεπιδράσεις με αλγορίθμους και συστήματα τεχνητής νοημοσύνης**

8. Η τεχνητή νοημοσύνη θα πρέπει να χρησιμεύει ως εργαλείο για τους ανθρώπους, με απώτερο στόχο τη μεγαλύτερη ευημερία τους.
9. Κάθε άνθρωπος θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να επωφελείται από τα πλεονεκτήματα των αλγοριθμικών συστημάτων και των συστημάτων τεχνητής νοημοσύνης, μεταξύ άλλων κάνοντας τις δικές του συνειδητές επιλογές στο ψηφιακό περιβάλλον, ενώ παράλληλα προστατεύεται από κινδύνους και βλάβες για την υγεία, την ασφάλεια και τα θεμελιώδη δικαιώματά του.

Δεσμευόμαστε:

- a) να προωθούμε ανθρωποκεντρικά, αξιόπιστα και δεοντολογικά συστήματα τεχνητής νοημοσύνης καθ' όλη τη διάρκεια της ανάπτυξης, της εφαρμογής και της χρήσης τους, σύμφωνα με τις αξίες της ΕΕ·
- b) να εξασφαλίζουμε κατάλληλο επίπεδο διαφάνειας σχετικά με τη χρήση αλγορίθμων και τεχνητής νοημοσύνης, καθώς και τη δυνατότητα των ανθρώπων να χρησιμοποιούν αυτά τα εργαλεία και να είναι ενημερωμένοι όταν αλληλεπιδρούν με αυτά·
- c) να διασφαλίζουμε ότι τα αλγοριθμικά συστήματα βασίζονται σε κατάλληλα σύνολα δεδομένων, ώστε να αποφεύγονται οι διακρίσεις και να καθίσταται δυνατή η ανθρώπινη εποπτεία όλων των αποτελεσμάτων που επηρεάζουν την ασφάλεια και τα θεμελιώδη δικαιώματα των ανθρώπων·
- d) να διασφαλίζουμε ότι τεχνολογίες όπως η τεχνητή νοημοσύνη δεν χρησιμοποιούνται για να προδικάζονται οι επιλογές των ανθρώπων, για παράδειγμα όσον αφορά την υγεία, την εκπαίδευση, την απασχόληση και την ιδιωτική τους ζωή·
- e) να μεριμνούμε για την παροχή εγγυήσεων και την ανάληψη κατάλληλης δράσης, μεταξύ άλλων με την προώθηση αξιόπιστων προτύπων, ώστε να διασφαλίζεται ότι η τεχνητή νοημοσύνη και τα ψηφιακά συστήματα είναι, ανά πάσα στιγμή, ασφαλή και χρησιμοποιούνται με πλήρη σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων·
- f) να λαμβάνουμε μέτρα για να διασφαλίζεται ότι η έρευνα στον τομέα της τεχνητής νοημοσύνης τηρεί τα πλέον αυστηρά δεοντολογικά πρότυπα και τη σχετική νομοθεσία της ΕΕ.

Ένα δίκαιο ψηφιακό περιβάλλον

10. Κάθε άνθρωπος θα πρέπει να είναι σε θέση να επιλέγει ελεύθερα και ουσιαστικά τις επιγραμματικές υπηρεσίες που χρησιμοποιεί, βάσει αντικειμενικών, διαφανών, εύκολα προσβάσιμων και αξιόπιστων πληροφοριών.
11. Κάθε άνθρωπος θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να ανταγωνίζεται ισότιμα και να καινοτομεί στο ψηφιακό περιβάλλον. Από τη δυνατότητα αυτή θα πρέπει να επωφελούνται και οι επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένων των ΜΜΕ.

Δεσμευόμαστε:

- a) να εξασφαλίζουμε ένα ασφαλές και προστατευμένο ψηφιακό περιβάλλον βασισμένο στον θεμιτό ανταγωνισμό, στο οποίο τα θεμελιώδη δικαιώματα προστατεύονται, τα δικαιώματα των χρηστών και η προστασία των καταναλωτών στην ψηφιακή ενιαία αγορά κατοχυρώνονται και οι ευθύνες των πλατφορμών, ιδίως των μεγάλων παραγόντων και των ρυθμιστών της πρόσβασης, είναι σαφώς καθορισμένες·
- b) να προωθούμε τη διαλειτουργικότητα, τη διαφάνεια, τις ανοιχτές τεχνολογίες και τα πρότυπα ως μέσα για την περαιτέρω ενίσχυση της εμπιστοσύνης στην τεχνολογία, καθώς και της ικανότητας των καταναλωτών να πραγματοποιούν αυτόνομες και συνειδητές επιλογές.

ΚΕΦΆΛΛΑΙΟ ΙV

Συμμετοχή στον ψηφιακό δημόσιο χώρο

12. Κάθε άνθρωπος θα πρέπει να έχει πρόσβαση σε ένα αξιόπιστο, ποικίλο και πολύγλωσσο ψηφιακό περιβάλλον. Η πρόσβαση σε ποικίλο περιεχόμενο συμβάλλει στον πλουραλιστικό δημόσιο διάλογο και στην ουσιαστική συμμετοχή στη δημοκρατία χωρίς διακρίσεις.
13. Κάθε άνθρωπος έχει δικαίωμα στην ελευθερία της έκφρασης και της πληροφόρησης, καθώς και στην ελευθερία του συνέρχεσθαι και του συνεταιρίζεσθαι στο ψηφιακό περιβάλλον.
14. Κάθε άνθρωπος θα πρέπει να μπορεί να έχει πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με το ποιος κατέχει ή ελέγχει τις υπηρεσίες μέσω ενημέρωσης που χρησιμοποιεί.

15. Οι επιγραμμικές πλατφόρμες, ιδίως οι πολύ μεγάλες επιγραμμικές πλατφόρμες, θα πρέπει να υποστηρίζουν τον ελεύθερο δημοκρατικό διάλογο στο διαδίκτυο. Δεδομένου του ρόλου των υπηρεσιών τους στη διαμόρφωση της κοινής γνώμης και του δημόσιου λόγου, οι πολύ μεγάλες επιγραμμικές πλατφόρμες θα πρέπει να μετριάζουν τους κινδύνους που απορρέουν από τη λειτουργία και τη χρήση των υπηρεσιών τους, μεταξύ άλλων όσον αφορά την εσφαλμένη πληροφόρηση και τις εκστρατείες παραπληροφόρησης, και να προστατεύουν την ελευθερία της έκφρασης.

Δεσμευόμαστε:

- a) να συνεχίσουμε να διαφυλάσσουμε όλα τα θεμελιώδη δικαιώματα στο διαδίκτυο, ιδίως την ελευθερία της έκφρασης και της πληροφόρησης, που περιλαμβάνει και την ελευθερία και πολυφωνία των μέσων ενημέρωσης·
- b) να στηρίζουμε την ανάπτυξη και τη βέλτιστη χρήση των ψηφιακών τεχνολογιών για την ενθάρρυνση της κινητοποίησης των ανθρώπων και της δημοκρατικής συμμετοχής·
- c) να λαμβάνουμε αναλογικά μέτρα για την αντιμετώπιση όλων των μορφών παράνομου περιεχομένου, με πλήρη σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος στην ελευθερία της έκφρασης και της πληροφόρησης, και χωρίς την καθιέρωση γενικών υποχρεώσεων παρακολούθησης ή λογοκρισίας·
- d) να δημιουργήσουμε ένα ψηφιακό περιβάλλον όπου οι άνθρωποι προστατεύονται από την παραπληροφόρηση και τη χειραγώγηση πληροφοριών και άλλες μορφές επιβλαβούς περιεχομένου, μεταξύ άλλων την παρενόχληση και την έμφυλη βία·
- e) να στηρίζουμε την ουσιαστική πρόσβαση σε ψηφιακό περιεχόμενο που αποτυπώνει την πολιτιστική και γλωσσική πολυμορφία στην ΕΕ·
- f) να δίνουμε στα άτομα τη δυνατότητα να πραγματοποιούν ελεύθερες, συγκεκριμένες επιλογές και να περιορίσουμε την εκμετάλλευση τρωτών σημείων και προκαταλήψεων που γίνεται κυρίως μέσω στοχευμένης διαφήμισης.

ΚΕΦΆΛΛΑΙΟ V

Ασφάλεια, προστασία και ενδυνάμωση

Ένα προστατευμένο και ασφαλές ψηφιακό περιβάλλον

16. Κάθε άνθρωπος θα πρέπει να έχει πρόσβαση σε ψηφιακές τεχνολογίες, προϊόντα και υπηρεσίες που είναι, εκ σχεδιασμού, ασφαλή, προστατευμένα και σέβονται την ιδιωτική ζωή, με αποτέλεσμα υψηλό επίπεδο εμπιστευτικότητας, ακεραιότητας, διαθεσιμότητας και γνησιότητας των πληροφοριών που υποβάλλονται σε επεξεργασία.

Δεσμευόμαστε:

- a) να λάβουμε περαιτέρω μέτρα για να προωθήσουμε την ιχνηλασιμότητα των προϊόντων και να διασφαλίσουμε ότι στην ψηφιακή ενιαία αγορά προσφέρονται μόνο προϊόντα που είναι ασφαλή και συμμορφώνονται με τη νομοθεσία της ΕΕ·
- b) να προστατεύουμε τα συμφέροντα των πολιτών, των επιχειρήσεων και των δημόσιων οργανισμών από τους κυβερνοκινδύνους και το κυβερνοέγκλημα, μεταξύ άλλων από τις παραβιάσεις δεδομένων και την κλοπή ή χειραγώγηση ταυτότητας. Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται απαιτήσεις κυβερνοασφάλειας για τα συνδεδεμένα προϊόντα που διατίθενται στην ενιαία αγορά·
- c) να αντιμετωπίζουμε και να αποδίδουμε ευθύνες σε όσους επιδιώκουν, εντός της ΕΕ, να υπονομεύσουν την ασφάλεια στο διαδίκτυο και την ακεραιότητα του ψηφιακού περιβάλλοντος ή προωθούν τη βία και το μίσος με ψηφιακά μέσα.

Ιδιωτική ζωή και έλεγχος των ατόμων επί των δεδομένων

17. Κάθε άνθρωπος έχει δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή και στην προστασία των προσωπικών δεδομένων του στο διαδίκτυο. Το δικαίωμα αυτό περιλαμβάνει τον έλεγχο που ασκούν τα άτομα στον τρόπο με τον οποίον χρησιμοποιούνται τα προσωπικά δεδομένα τους και σε ποιους κοινοποιούνται.
18. Κάθε άνθρωπος έχει δικαίωμα στο απόρρητο των επικοινωνιών του και των πληροφοριών στις ηλεκτρονικές συσκευές του και δεν πρέπει να υποβάλλεται σε πρακτικές παράνομης επιγραμμικής παρακολούθησης, παράνομης εκτενούς και συστηματικής ιχνηλάτησης ή υποκλοπής.
19. Κάθε άνθρωπος θα πρέπει να είναι σε θέση να καθορίζει την ψηφιακή κληρονομιά του και να αποφασίζει τι θα γίνει με τους προσωπικούς λογαριασμούς και τις πληροφορίες που τον αφορούν μετά τον θάνατό του.

Δεσμευόμαστε:

- a) να εξασφαλίσουμε ότι κάθε άνθρωπος ασκεί ουσιαστικό έλεγχο επί των προσωπικών και μη προσωπικών δεδομένων του σύμφωνα με τους κανόνες της ΕΕ για την προστασία των δεδομένων και τη σχετική νομοθεσία της ΕΕ·

- b) να διασφαλίζουμε πράγματι τη δυνατότητα των ατόμων να μεταφέρουν εύκολα τα προσωπικά και μη προσωπικά δεδομένα τους μεταξύ διαφορετικών ψηφιακών υπηρεσιών σύμφωνα με τα δικαιώματα φορητότητας·
- c) να προστατεύουμε αποτελεσματικά τις επικοινωνίες από μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση τρίτων·
- d) να απαγορεύουμε την παράνομη ταυτοποίηση καθώς και την παράνομη διατήρηση αρχείων δραστηριοτήτων.

Προστασία και ενδυνάμωση των παιδιών και των νέων στο ψηφιακό περιβάλλον

- 20. Τα παιδιά και οι νέοι θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να κάνουν ασφαλείς και συνειδητές επιλογές και να εκφράζουν τη δημιουργικότητά τους στο ψηφιακό περιβάλλον.
- 21. Η πρόσβαση σε υλικό και υπηρεσίες κατάλληλες για την ηλικία τους αναμένεται να βελτιώσει τις εμπειρίες, την ευεξία και τη συμμετοχή των παιδιών και των νέων στο ψηφιακό περιβάλλον.
- 22. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στο δικαίωμα των παιδιών και των νέων να προστατεύονται από όλα τα εγκλήματα που διαπράττονται μέσω ψηφιακών τεχνολογιών ή διευκολύνονται από αυτές.

Δεσμευόμαστε:

- a) να παρέχουμε ευκαιρίες σε όλα τα παιδιά και τους νέους να αποκτήσουν τις απαραίτητες δεξιότητες και ικανότητες, οι οποίες συμπεριλαμβάνουν την παιδεία στα μέσα ενημέρωσης και την κριτική σκέψη, για να περιηγούνται και να συμμετέχουν στο ψηφιακό περιβάλλον ενεργά, με ασφάλεια και να κάνουν συνειδητές επιλογές·
- b) να προωθούμε θετικές εμπειρίες για τα παιδιά και τους νέους σε κατάλληλο για την κάθε ηλικία και ασφαλές ψηφιακό περιβάλλον·
- c) να προστατεύουμε όλα τα παιδιά και τους νέους από επιβλαβείς και παράνομο περιεχόμενο, την εκμετάλλευση, χειραγώγηση και κακοποίηση στο διαδίκτυο, και να αποτρέπουμε τη χρήση του ψηφιακού χώρου για τη διάπραξη ή τη διευκόλυνση εγκλημάτων·
- d) να προστατεύουμε όλα τα παιδιά και τους νέους από την παράνομη ιχνηλάτηση, κατάρτιση προφίλ και στόχευση, ιδίως για εμπορικούς σκοπούς·
- e) να επιδιώκουμε τη συμμετοχή των παιδιών και των νέων στην ανάπτυξη ψηφιακών πολιτικών που τους αφορούν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI

Βιωσιμότητα

- 23. Για την αποφυγή της πρόκλησης σημαντικής βλάβης στο περιβάλλον και για την προώθηση της κυκλικής οικονομίας, τα ψηφιακά προϊόντα και οι ψηφιακές υπηρεσίες θα πρέπει να σχεδιάζονται, να παράγονται, να χρησιμοποιούνται, να επισκευάζονται, να ανακυκλώνονται και να απορρίπτονται κατά τρόπο ώστε να μετριάζονται οι αρνητικές περιβαλλοντικές και κοινωνικές επιπτώσεις τους και να αποτρέπεται η πρόωρη απαξίωσή τους.
- 24. Κάθε άνθρωπος θα πρέπει να έχει πρόσβαση σε ακριβείς και κατανοητές πληροφορίες σχετικά με τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις και την ενεργειακή κατανάλωση των ψηφιακών προϊόντων και υπηρεσιών, τη δυνατότητα επισκευής και τη διάρκεια ζωής τους, ώστε να μπορεί να πραγματοποιεί υπεύθυνες επιλογές.

Δεσμευόμαστε:

- a) να στηρίζουμε την ανάπτυξη και τη χρήση βιώσιμων ψηφιακών τεχνολογιών που έχουν ελάχιστο αρνητικό περιβαλλοντικό και κοινωνικό αντίκτυπο·
  - b) να παρέχουμε κίνητρα για βιώσιμες καταναλωτικές επιλογές και αειφόρα επιχειρηματικά μοντέλα, και να προάγουμε τη βιώσιμη και υπεύθυνη εταιρική συμπεριφορά σε ολόκληρες τις παγκόσμιες αλυσίδες αξίας ψηφιακών προϊόντων και υπηρεσιών, μεταξύ άλλων με σκοπό την καταπολέμηση της καταναγκαστικής εργασίας·
  - c) να προάγουμε την ανάπτυξη, την εφαρμογή και την ενεργό χρήση καινοτόμων ψηφιακών τεχνολογιών με θετικό αντίκτυπο στο περιβάλλον και το κλίμα, προκειμένου να επιταχυνθεί η πράσινη μετάβαση·
  - d) να προωθούμε πρότυπα και σήματα βιωσιμότητας για ψηφιακά προϊόντα και υπηρεσίες.
-